

Ročník II.

V Praze, dne 6 dubna 1936.

Číslo: 9-10.

Z posledních dnů.

VII-82

- == Ve Lvově konala se v těchto dnech porada delegátů ukrajinských stran, institucí, tisku a organizací. Porada obírala se finančním plánem "Řídné školy". K udržení dosavadního stavu ukrajinských škol, vydržovaných spolkem "Řídné školy", jest zapotřebí 1 milion zlotých, které mají být sebrány mezi ukrajinskou veřejností a různými ukr. organizacemi.
- == Výstavu výrobků ukrajinského průmyslu ve Lvově, organizovanou tohoto měsíce ukr. studentstvem obchodních škol za přispění "Svazu ukrajinských obchodníků a průmyslníků" a "Centrálního svazu ukrajinských družstev", navštívilo již 10.000 osob.
- == Narodní Dům ve Lvově bude svěřen péči a společnému spravování ukrajincům a rusofilům. Rozhodovat budou tři komise: jeden určený vojvodstvím, druhý ukrajinskou veřejností a třetí rusofily.
- == Stoliče ukrajinské literatury na Lvovské universitě polské bude svěřena buď prof. Voznekovi nebo členu redakce "Dilo" dr. Mych. Rudnyckému.
- == V tomto měsíci ukončilo svou činnost organizační Komitě pro vytvoření spolku "Ukrajinský Naftový Průmysl" se základním kapitálem 100.000 pol. zl. Spolek již jest spojen a zahojuje činnost. Řada naftových pozemků již byla patřičně upravena.
- == Volynský eperchiální jezíd rozhodl se dožadovati se u státu a církevních institucí založení ukrajinského bohosloveckého lyceu na Volyni.
- == V tomto měsíci oslavil desítiletí svého trvání spolek ukrajinských studentů "Bukovina" v Bukurešti. Spolek byl založen v roce 1926 a jest jednou z nejaktivnějších organizací ukrajinských studentů v Rumunsku.
- == 26 března t. r. v Kyjivě byla slavnostně zhojena první konference mladých vědců sovětské Ukrajiny.
- == Knihovna Ukrajinské Akademie Věd v Kyjivě jest jednou z nejbohatších ve světě. Obsahuje na 4 miliony svazků, z nichž 300.000 cenných starých tisků. Počtem svazků na prvním místě stojí Narodní knihovna v Paříži /5. mil. sv./, anglická knihovna brit. muzeu /přes 4. mil. sv./, knihovna kongresu ve Washingtonu /4. mil. sv./, holandská knihovna v Haag /2. mil. sv./

30.10.1936
 Archiv
 1327

Ukrajinské obyvatelstvo na Polisie /Poľsko/ byne hladomorným. Polský časopis "Kurjer Wereswski" píše o tragickém postavení ukrajinského obyvatelstva na Polisie v Poľsku: "Lidé tam hynou hladem. Na ohromné ploše Polisie šíří se hlad, o němž dosud nebylo ani potuchy v celém Poľsku. Nejaterší, velmi otužilí "poliščukové" obyvatel Polesi - vypravují, že ani se jejich paměti, ani se paměti jejich otců nebylo ještě v jejich zemi takové bídy. Několikrát denní deště způsobily dosud nebyvalé povodně. Lidé po několik neděl nemohli opustit své obydlí. Teď, když se blíží jaro, tisíce lidí doslova nemá co jíst. Nemí ani mouky, ani brambor, Nemí ani mleka pro děti, protože dobytek buď vyhynul, nebo byl prodán za neuvěřitelně nízké ceny. Ze strachu před smrtí hladem obyvatelstvo spotřebovalo i obilí určené pro osev. Již v několika nedělích dostavily se nevyhnutelné následky hladu: epidemické nemoci. Proti nim není ani léků, ani jiné pomoci".

Přednáska členu Anglo-Ukrajinského Komitě v Londone S. A. Mackernyga o situaci na Podkarpatsku. Ukrajinský deník "Novyj čas" /Lvov, 24. III. 36/ píše, že v "Kralovském Institutě Mežiná-

rodních Problémů v Londně" konala se přednáška o situaci na Podkarpatské Rusi. Jak velký zájem o ukrajinské otázky se v Londýně jeví je patrné z toho, že posluchařské Institutu bylo plné. Přednášel S.A. Meek-erney, člen Anglo-Ukrajinského Komitě, jenž před nedávnem cestoval po Československu, kde studoval menšinovou otázku v postavení menšin v ČSR. Přednáška měla ráz důvěrný.

Ukrajinci a Sověty. Pod tímto titulem uveřejnil londýnský "Times" /9.III.1936/ článek, v němž vedle jiného píše: "Dnešní mezinárodní situace sesílila ve všech státech snahu po nejdo- koncejším sebezajištění. Toto sebezajištění je právě příčinou, proč shglický tlak i jiní činitelé vyhnuli se jakékoliv kritice Sovětů. Chceme věřit, že to neznamená, že v Anglii zapomněli na utrpení Ukra- jiny, v té Anglii, kde vždy bylo lze mluvit o záležitostech ujařme- ných národů... Ukrajinské země pod Sověty jsou stále ještě spravová- ny komisary z Moskvy. Ukrajinci stále ještě plní věznice Sibíře, Ukra- jinci stále ještě pamatují strážnou hladovou katastrofu 1933, umysl- ně seviněnou Moskvou, katastrofu, jež zdecimovala obyvatelstvo Ukra- jiny... Není dnes vhodná příležitost, kdy SSSR horečně hledá pomoci u jiných evropských států, aby vysocí humanitní státy Západa vyžádaly si změny poměrů, v nichž žijí ujařmená národa v Sovětech?..."

Anglický časopis o ukrajinské otázce. Londýnský měsíčník "Review of Reviews" /únor 1936/ přinesl další článek pod titulem "Největší menši- ne - nerozřešený problém", kde vedle jiného čtne: "Německé plány s vý- chodní Evropou a obnovená snaha Ruska proniknouti do střední Evropy - mohou vyvolati novou kritickou situaci. Politika těchto obou států křivkuje se na Ukrajině, jež plochou jest třikrát tak veliká jako Velká Británie, a obyvatelstvem jest jí skoro rovna. Jest však rozdělena me- si několik států. Polská Ukrajina soustřeďuje na sebe pozornost již od světové války. Teror vůči Ukrajině a polské represalie dosahly svého vrcholu asi před pěti lety..." Pojednávaje o ukrajinské otázce v Sovětské Ukrajině autor píše: "Dle stanov sovětské konstituce Ukra- jine by musela býti nezávislým, suverenním státem. Moskva to dokonce ve smlouvách uznala. Ale to jí nepřekáželo uvésti Ukrajinu úplně pod svou nadvládu. Analogicky, jako se doby carské, tak i dnes činí se vše možné, aby Ukrajině byla spoutána s Ruskem. Ukrajinské podniky jsou podřízeny všeobecným trustům se sídlem v Moskvě. Doněcku uhelná pán- ev jest spojena s Moskvou magistrálou... Německo-polsko-maďarský blok, jenž se počíná tvořiti, nechce uznati význam ukrajinského problé- ma... Národnostní menšiny v Polsku počí se na 30%. Ale pouze Ukraj- inci Východní Haliče obývají souvisle velké plochy s svojí národnostní uvědomením. Ostatní rozptýlené národnosti jako Židé, Němci a Litevci, nemohou se rovnati Ukrajině ani počtem ani organizovaností. Prota ohnisko nebezpečí pro Polsko leží v Haliči..."

Ševčenkovy básně polsky. Ukr. Vědecký Institut ve Varšavě vydal svazek Ševčenkových spisů v jazyku polském. Překlady jsou vesměs pracemi sou- dobných polských básníků čestně doplněnými staršími polskými překlady. Text jest vybeven komentáři usnadňujícími polskému čtenáři pocho- pení Ševčenkova díla. Vedle toho knihy obashaje článek Zajceva o přek- ledech Ševčenkových básní do polštiny. Knihy jest vyzdobena portrétem básníka jakož i devíti reprodukcemi jeho výtvarných děl.

Ševčenko v Pařížském rozhlasu. 21 března t. r. o hod. 20.30 pustky roz- hlas vysílal program věnovaný jubileu 75-letí smrti T. H. Ševčenska. Vy- sílaní bylo připraveno péčí literárního spolku "Le Fontaine". V slavnostním proslovu předsedy spolku Bely Vikora mluvilo se o Ševčenkovi jako o básníkově, jemuž Maďari klidně mohou vedle svého největšího bás- níka fiktivní "ukrajinský Pötefi". O Ševčenkově díle promluvil univerz. prof. Alexandr Bonkela. Program byl doplněn houslovým koncertem Lyson- kových skladeb na slova Ševčenkova, zpěvem a recitacemi. Ševčenkovy básně přeložili do maďarštiny Valentin Vargo, Giedor Strypsky, Bela Vi- ker a Arpad Zemplén.
